

JORNADA DE TREBALL

BENICARLÓ, 10 de juliol de 2019

Introducció

La Fundació FULL és, a més d'una entitat activa en el desenvolupament d'accions de foment del llibre i la lectura, un espai de reflexió.

En el seu patronat es reuneixen la majoria d'entitats vinculades al sector al País Valencià, i en qualsevol cas, hi tenen representació tots els elements professionals que intervenen en la cadena del llibre, des de la seua concepció (autors i il·lustradors) fins a la seua comercialització i posada a l'abast dels lectors (llibreries i biblioteques).

Amb la base que suposa aquesta concentració de coneixement sobre el món del llibre i la lectura, i amb l'experiència de les accions realitzades en els últims 5 anys, la Fundació FULL ha convocat una jornada de treball per a iniciar un procés de reflexió sobre la situació actual i els reptes a mitjà i llarg termini que afronta el sector.

La Fundació Full ha superat els primers 5 anys d'existència i han sigut uns anys plens de projectes com la posada en marxa del primer Pla Valencià de Foment del Llibre i la Lectura 2017-2021 (PVFLL) de la Generalitat Valenciana què amb tanta convicció vàrem impulsar a principis de la passada legislatura política.

Objectius

- Fer balanç de les accions realitzades durant els darrers sis anys
- Plantejar perspectives de futur
- Establir sinergies i noves dinàmiques de funcionament

Estructura

A la jornada s'ha convocat a una vintena de persones directament relacionades amb les entitats del sector, que durant un dia han treballat en diferents espais de debat.

Per a afavorir el treball i avançar més ràpidament en les discussions, es va comptar amb un equip especialista en dinamització de grups i facilitació.

També es va facilitar als participants documentació i algunes preguntes prèvies per a la reflexió, per tal d'agilitzar el treball.

QÜESTIONS PER A LA REFLEXIÓ

Per a preparar la jornada, vos plantejem algunes preguntes sobre les que ens agradaria que reflexionareu.

- Quins creus que seran els reptes del sector del llibre i la lectura en els propers 4 anys? I en els propers 10?
- En quins aspectes del sector creus que poden influir les entitats del sector?
- Quina funció ha de complir FULL?
- Cap on hem d'anar, quines han de ser les prioritats de treball de les entitats del sector?

Participants

Àfrica Ramírez (presidenta AEPV)
Aitana Carrasco (junta directiva APIV)
Alicia Sellés (junta directiva COBDCV)
Amparo Pons (presidenta COBDCV)
Carme Navarro (treballadora Ciutat Lectora-FULL)
Carmen Andrés (treballadora Gremi de Llibrers de València)
Dolors Pedrós (junta directiva AEPV)
Jesús Figuerola (president FULL)
Lola Carrasco (treballadora Gremi de Llibrers de València)
Lucía Márquez (treballadora AEPV)
Marian Val (treballadora AEPV)
Manel JM Romero (treballador AEPV)
Manuel Garrido (treballador i junta directiva APIV)
Nacho Larraz (president Gremi de Llibrers de València)
Paula Pérez (treballadora i junta directiva APIV)
Pere Duch (junta directiva Gremi de Llibrers de Castelló)
Rafa Domínguez (junta directiva Gremi de Llibrers de València)
Rosella Reig (treballadora AEPV)
Rosella Valor (treballadora FULL)
Sara Qussous (treballadora AEPV)
Teresa Val (treballadora FULL)

Programa

10:00 – 11:00h

- Presentació del balanç i recorregut de FULL.
- Presentació de la Jornada i acords.

11:00 – 14:00h

- Anàlisi DAFO del sector (debilitat, amenaces, fortaleces i oportunitats)
- Posada en comú.
- Anàlisi CAME del sector (corregir debilitats, afrontar amenaces, mantenir fortaleces i esprémer oportunitats).

15:30 – 17:00 h

- Com pot influir FULL en el sector.
- Prioritats i ordre d'actuació.
- Tancament.

Resultats

Prendre consciència del nostre passat és la ferramenta bàsica per a comprendre el moment present i fer propostes de futur. Per això, la jornada va començar amb un recorregut per iniciatives divulgatives realitzades per Fundació FULL durant els darrers anys, com el Portal del Llibre i revista Digital del Llibre; les exposicions itinerants (Nosaltres les escriptores. Valencianes en el temps, Viatja llibre, viatge lliure, Il·lustració, còmic i compromís social i Literatura valenciana actual); el Catàleg de Foment lector, l'Ambaixada de la Lectura; i les campanyes de promoció de les llibreries com LlibreriesFest, Compra els llibres de text a la teua llibreria o Per Nadal regala llibres. També es va repassar la participació de la Fundació FULL en fires literàries com la Plaça del Llibre de València i Alacant, Baba Kamo. Festival i fira del llibre il·lustrat i la col·laboració amb la Fira del Llibre de València i altres fires del llibre: Ribera llibres, Fira d'Utiel, Fira del Llibre d'Alacant... Respecte a les accions de foment de la lectura, calia esmentar projectes com De viva veu; Autors a les Aules; Full de

Lectura. Club de lectura virtual; i Ciutat Lectora. El PVFLL, el Baròmetre d'Hàbits de Lectura i Compra de Llibre 2017 i 2018 i els Premis Fundació FULL d'Investigació i Difusió de la lectura van ser alguns dels protagonistes de l'apartat dedicat als estudis i projectes d'investigació.

Anàlisi de curt, mig i llarg termini

Després de transitar per la trajectòria de Fundació FULL, tocava mirar a l'horitzó. En aquest sentit, la sessió del matí, seguint la dinàmica de les anàlisis DAFO i CAME, es va centrar en realitzar activitats de reflexió al voltant de qüestions com les debilitats, amenaces, fortaleses i oportunitats que afecten al sector del llibre i la lectura i a les entitats que hi treballen. A continuació, presentem el diagnòstic al qual es va arribar.

Debilitats

El que veiem	Accions a realitzar
Dependència política i econòmica de les administracions públiques	Incentivar el mecenatge
Inflació editorial	Potenciar les estratègies d'unió i treball conjunt
Falta d'avaluació qualitativa de les accions	Realitzar estudis socioeconòmics i de recerca sobre el sector
Atomització del sector	Desenvolupar accions de formació específiques per als professionals
Baixa professionalització dels treballadors	Augmentar la capacitat d'influència sobre el disseny de polítiques públiques, es va defensar la importància d'establir plans estratègics participatius
Treballar en una llengua minoritzada	Establir plans estratègics participatius i actuar com a facilitador per a posar en marxa acords sectorials
Falta d'avaluació qualitativa de les accions	Reivindicar el PVFLL
Desatenció en les activitats de foment lector dirigides a l'audiència adulta	
Falta de formació específica del professorat	
Falta d'estudis socioeconòmics dels agents del sector	
Escassa influència en les polítiques culturals	

Amenaces

El que veiem
Implantació de noves pràctiques de consum cultural
Falta de polítiques estratègiques
Desprestigi de la lectura en l'àmbit social més quotidià
Falta de temps diari per a la lectura
Precarietat dels professionals, especialment dels que treballen amb el valencià com a llengua principal
Mancança d'estabilitat als programes educatius amb dues derivades principals: la necessitat de reivindicar la lectura com activitat transversal i la manca de biblioteques escolars.
Falta d'innovació en els programes educatius
La crisi
Popularització d'Amazon i altres plataformes massives de comerç electrònic
Fractura social de la llengua i les agressions per part de la dreta

Accions a realitzar
Campanyes de sensibilització social específiques
Generació de recursos i ferramentes de foment lector
Ser proactius amb els partits polítics
Elaborar i posar en funcionament un manual de bones pràctiques
Millorar la formació dels professionals
Reivindicar un consens polític en educació
Fomentar el préstec bibliotecari

Fortaleses

El que veiem
Transversalitat dels professionals i els projectes que integren la Fundació
Compartir un objectiu comú com és l'experiència lectora
Sector dinàmic, flexible, vocacional, format i creatiu; un col·lectiu que abasta l'educació, la indústria, la gestió cultural, el comerç i la informació
Prestigi del llibre, la lectura i els creadors valencians davant de l'administració i de la societat
El rol de la Fundació en tant que mediador amb l'administració i com agent que pot afavorir la fluïdesa en la comunicació entre les entitats

Accions a realitzar
Potenciar la formació, periòdica i continuada en tots els àmbits descrits
Mantenir la unió dels professionals mitjançant trobades periòdiques que milloren la comunicació interna
Trobades intersectorials
Accions positives de promoció i comunicació de les iniciatives; i el reforç del teixit cultural
Establir un pla de comunicació que vertebrè la relació amb els mitjans i el desenvolupament d'accions per afavorir l'adaptació a les possibles noves realitats
Lluitar per un sistema de biblioteques fort
Proposta de creació i coordinació de la Taula del Llibre i la possibilitat d'impulsar una Casa de la Lectura

Oportunitats

El que veiem	Accions a realitzar
Fomentar el treball col·laboratiu en xarxa i emmirallar-nos en els referents	Creació d'un calendari i un pla de governança del treball en xarxa del sector
La situació política favorable de la legislatura actual	Establir vincles amb professionals d'altres territoris
El prestigi dels creadors valencians a l'Estat	Fomentar la recerca i la investigació de diversos models de funcionament
Fomentar la unitat del món del llibre	Foment de polítiques de mecenatge que partisquen de les institucions públiques
Obrir-se a les possibilitats d'internacionalització	Incrementar les iniciatives públiques i d'exigir una continuïtat coherent a les ja existents
Beneficiar-se de les millores en producció i logística	

Establiment de línies estratègiques prioritàries

Finalitzats el DAFO i el CAME, la sessió vespertina es va focalitzar en dos assumptes específics: com pot influir la Fundació FULL en el sector i quines són les prioritats d'actuació per als seus membres. Entre els assumptes que més van destacar els participants en aquesta jornada, trobem la definició de línies estratègiques, el sentiment de pertinença a un col·lectiu i els avantatges de constituir un sector cohesionat (de 'fer pinya') i de mantenir un procés d'aprenentatge professional continu.

Avaluació

La jornada va resultar molt enriquidora per a tots els participants, que s'emplaçaren a repetir l'experiència per continuar aprofundint en la reflexió sobre la situació del sector, tot i incloent a altres agents que també tenen influència directa sobre el sector del llibre, especialment, des de l'administració.